

شنبه دهم دیماه ۱۴۰۱

نشست دهم فقه پزشکی ؛ پرونده هشتم

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين وصلى الله على محمد و آله الطاهرين

اللهم كن لوليک الحجة ابن الحسن صلواتک علیه و علی آبائه فی هذه الساعة و فی کل ساعة وليا وحافظا و قائدا و ناصرا و دليلا و عينا حتی تسکنه ارضک طوعا و تمتعه فیها طويلا

موضوع: اجیر کردن شخص برای آلوده کردن دیگری به مثل ویروس ایدز

در حکومت های فاسد این داستان زیاد اتفاق می افتد که پزشکانی را استخدام می کنند برای این جریان

بیان همه این ها از باب مثال است و اگر نکاتی گفته می شود باید در موارد مشابه ، فقیه مشابه یابی و پیاده کند. سولاتی در این باره بود از جمله: این جا عنوان محاربه یا افساد فی الارض صادق است یا نه ؟

محارب یا مفسد خود اجیر کننده هست یا اجیر ؟

اگر شخص آسیب دیده که ویروس وارد بدن او شد، فوت کرد، چه کسی ضامن است ؟ اجیر؟ یا اجیر کننده؟

آیا با این اوصاف می توان الان قصاص کرد؟

خود آمپول هم حین تزریق زخم میکند آیا ضامن جرح هست؟

و در نهایت این که هزینه های درمان چه می شود؟

.....

محارب و مفسد فی الارض یک موضوع یا دو موضوع مستقل؟

در موضوع محارب و مفسد بحث زیاد شده اما متاسفانه برخی بحثها، خالی از سوگیری های سیاسی نیست.

و این وسط حقیقت گم میشود.

هفته قبل گفتیم عنوان محارب با عنوان مفسد دو عنوان است؛ و در این باره اختلاف هم هست.

من مجدد که فتاوا را نگاه می کردم دیدم علما با هم اختلاف دارند؛ مرحوم آیت الله بهجت را داریم که معتقدند محارب و مفسد یک عنوان است.

تحریر الوسيله آن چه از آن اصطیاد می شود این که محارب و مفسد یک عنوان است.

اما نظر کسانی را هم داریم که تصریح به تعدد می کنند...

این نکته را هم بیان کردم که در آیه محاربه این که اشاره به یک گروه دارد ما شک نداریم....

آیه این بود: انما جزاء الذين يحاربون الله ورسوله و يسعون في الارض فسادا ان يقتلوا او يصلبوا او تقطع ايديهم و ارجلهم من خلاف او ينفوا في الارض ...

علمای ادبیات هستید؛ انما جزاء الذين يحاربون الله ورسولهو يسعون في الارض فسادا

من تعجب می کنم از کسانی که معتقدند مطابق آیه این ها دو گروه اند؛

اگر قرآن می خواست به دو گروه اشاره کند، یا از تکرار الذين استفاده می کرد یا به جای «او» از کلمه «او» استفاده می کرد...

بحث این است که آیه به یک گروه اشاره دارد ولی ما عرض می کردیم که ما دستمان در این جا بسته نیست.

قرآن و روایات برای مفسد معنای خاصی ارائه نداده است.

الایة مشيرة الى قسم واحد لكن اشاره آیه به قسم واحد منافی این که ما بگوییم للمحارب تعریف و للمفسد تعریف آخر، نیست. ...

ما یک نظری داریم و آن این که روایاتی که ذیل آیات می آیند برای تفسیر آیات هست و آن آیه مفسره هم روایت را تفسیر می کند و ما این را «تفسیر دو سویه» می گوییم اگر روایتی ذیل یک آیه آمد، و آیه را تفسیر کرد همین آیه، می تواند همین روایت را تفسیر کند و می شود تفسیر دو سویه

همسویی آیه و روایت در دلالت

یک مثال روشن بزنم؛ یادتان می آید روایات غنا و حرمت غناعمده روایات غنا ذیل آیات قرآن است این که اجتنبوا قول الزور؛ امام علیه السلام فرموده: منظور از قول زور غنا است...* و من الناس من يشتري لهو الحديث ليضل عن سبيل الله* امام می گویند یکی از مصادیق این غنا است؛ این جا از شیخ انصاری سوال می کنیم غنا چیست؟ می گوید صوت لهوی سوال می کنیم لازم هست محتوای آن غنا باشد می گوید: نه...محتوای آن هم ممکن است آیه قرآن باشد می گوییم لازم است قصد خواننده بد باشد؟

می گوید: نه ...

می گوییم لازم است ليضل عن سبيل الله باشد؟ می گوید: نه

ما این جا حرف داریم ...ما می گوییم اگر امام علیه السلام می فرمایند این غنا است، لهو الحديث یعنی حدیث لهو؛ یعنی محتوا یعنی ليضل عن سبيل الله والا چه معنا دارد که خداوند بگوید غنا حرام است و تعبیر کند به لهو الحديثسوال این است که شمای شیخ انصاری معتقدی که این ها هیچ کدام دخالتی ندارد... این جا است که معتقدیم این روایت محمد بن مسلم را ذیل آیه به قرینه آیه معنا کنیم

...امام هم که میفرمایند: مراد غنا است؛ یعنی غنایی که لهُو الحدیث برآن صادق باشد... غنایی که لیضل عن سبیل الله باشد... همانطور که روایت آیه را تفسیر می کند، آیه هم روایت را تفسیر می کند.

در اول کتاب همایش غنا من آنجا مفصل توضیح داده ام ...

مواد قانونی و سیر تطور نگرش به موضوع محارب و مفسد فی الارض

ما یک قانون مجازات مصوب سال ۷۰ داشتیم و یک قانون مجازات مصوب ۹۲ داریم در مصوب ۷۰ قانون گذار صریحا محارب و مفسد را جدا نکرده است...

باب هفتم؛ محاربه و افساد فی الارض ماده ۱۸۳ مصوب ۷۰ ..

می گوید: «هر کسی برای ایجاد رعب و هراس و سلب آزادی و امنیت مردم دست به اسلحه برد محارب و مفسد فی الارض می باشد...» بعد هم جزئیات را می گوید که لازم نیست از روی عداوت باشد؛

بعد ماده ۱۸۶ را اضافه کردند:

«هر گروه یا جمعیتی که در برابر حکومت اسلامی قیام مسلحانه کند، مادام که مرکزیت آن باقی است تمام اعضا و هواداران که موضع آن گروه و سازمان را میدانند به نحوی که در پیشبرد اهداف مؤثرند، محاربند اگر چه در شاخه نظامی شرکت نداشته باشند...».

ماده ۲۷۹ فصل هشتم در خصوص موضوع محارب (مصوب ۹۲)

و فصل نهم (افساد فی الارض)

رسم این دو را از هم جدا کرده است...

قبل از این که این ماده قانون سال ۹۲ بیاید در این قسمت مجمع تشخیص مصلحت نظام مطلبی دارد که در کتاب مجموعه قوانین جزایی ج ۱ و ۲ صفحات مختلف در ارتباط با مبارزه با مواد مخدر، ارتشا و اختلاس و .. جاعلین اسکناس و نیروهای مسلح که خیانت کنند و فعالیت غیر مجاز سمعی و بصری در حد وسیع ... تشدید بر محترکان، عبور دهندگان از مرز ... عمده این قوانین هم منشا آن ها مجمع تشخیص مصلحت نظام است ...

الان قانون این دو را از هم جدا کرده و این دو را دو نهاد میداند؛ همان که رای فقهی ما هم هست؛ البته ما به این گستردگی قائل نیستیم گرچه آقایان خودشان هم به این عمل نمی کنند..